

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"ג תמוז תשפ"ב | דף היומי בבלי: כתובות ו | דף הכולל: כתובות נב.
דף היומי בהלכה: מסעיף מ"ג עד סעיף מ"ה.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ה' 'כמה גדול' עד פרק ה' 'וגרסינן'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער יחוד המעשה פתיחה עד סוף פרק ד'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

שבועיים לאחר בקשת המחילה נפרץ המחסום – סיפור טרי! הרבי הרים עיניו מהקוויטל ואמר: "יבוא יום וכולם יקנאו בד'" | הציולנט בישיבה נשרף, אבל לי יצא מזה שידוך טוב... | 2442

הסיפור היומי

הייתי בטוח כי מיד למחרת תתקשר אותה מדריכה לחמותי לבקש את סליחתה, אך כנראה שזה דרש ממנה כוחות נפש מיוחדים, והיא לא עשתה זאת. אבל לפני שבועיים חלה התפתחות בפרשה...

סיפור טרי על בקשת מחילה שהסירה את כל המחסומים

לפני הסיום ללא שום סיבה הגיונית, כי הילדים נחשבים טובים ומעולים, מוצלחים ומוכשרים מכל בחינה, ומעשה שטן מצליח לעצור כל שידוך טרם הגמר. בסיום אותו מאמר ציינתי, שכעת אני מחפש איך להודיע לה (למדריכה ההיא) כי עיקר חסר מן הספר, ואם היא אכן מחפשת סגולה לישועתה וישועת ילדיה המחכים לזיווגם, את הסליחה האמיתית עליה לבקש מחמותי, שנגרם לה אז כ"כ הרבה צער ועגמת נפש ומילאה כוסות של דמעות סביב אותה פרשיה. אמנם לאח"כ העירה לי אשתי, כי היא אכן אמרה זאת למדריכה בסוף השיחה, ותיארה בפניה כמה צער ועגמ"נ חמותי עברה אז. לאחר ששמעתי כן, הייתי בטוח כי מיד למחרת חמותי תספר לנו שהיא התקשרה לבקש את סליחתה, אך כנראה שזה דורש כוחות נפש מיוחדים, בפרט שהן מתגוררות באותה שכונה. ובמשך חודש באמת לא קרה כלום. אמנם לפני שבועיים, חמותי מספרת לאשתי, כי אותה מדריכה הגיעה לביתה עם זר פרחים וישבה איתה לשיחה ארוכה כדרך

מספר הרב ישראל אהרן קלצקין בגליונו השבועי 'מעדני הפרשה' לפני כחודש וחצי, במאמר של ערב ל"ג בעומר (פר' בהר בחוקותי), סיפרתי מעשה שאירע יום שישי שלפני כן, ששמעתי את רעייתי משוחחת עם אשה שהייתה מדריכתה בקעמפ לפני קרוב ל-40 שנה, והמדריכה מתחננת לאשתי בטלפון שתסלח לה על עוול שגרמה לה אז (כאשר ילדה דחפה את המדריכה למים, ואף הוסיפה חטא על פשע, ע"י שהעלילה והפילה את ה'תיק' על אשתי, והמדריכה לא טרחה לברר את האמת ודאגה שיסלקו אותה (את אשתי) מבית החינוך, ורק אחרי הרבה דמעות ותחנונים והשתדלויות הוחזרה לביה"ס. וצינתי שאותה ילדה שהעלילה, לצערנו, לא זכתה עד היום לזש"ק). כאמור, באותו יום שישי התקשרה אותה מדריכה אל אשתי לבקש סליחה ומחילה על העוול הנורא שגרמה לה לפני כ"כ הרבה שנים. ומבירור שערכנו אח"כ התברר כי אותה מדריכה תקועה עם ילדים בוגרים בבית וכל שידוך שמציעים להם, נתקע

שלשום בלילה המדריכה התקשרה אליה בהתרגשות להזמין אותה לשמחת האירוסין לילד הראשון שבתור, ואמרה לה כי היא ממש מתחננת שתבוא ותשמח את ליבה בשמחתה המרקיעה שחקים.

הנשים, וממש נפלה לרגליה (בלשון המליצה) והתחננה שתסלח לה, ולא זזו משם עד שנעשו אוהבות זו לזו ומחלה לה בלב שלם. והנה, אתמול בבוקר מתקשרת חמותי לאשתי ומספרת לה, כי

הסיפור היומי

הרבי עיין ברשימה הארוכה של שמות בני המשפחה, הרים את עיניו ואמר: "שמע נא, עוד יבוא יום וכולם יקנאו בך...". הוא לא פירש את דבריו, ומיד הושיט את ידו לפרידה

ר' צבי אביגדור יצא מהחדר נבוך ותמה, רק כעבור שנים רבות יבין את פשר הדברים הסתומים...

שלושה שבועות אחר-כך הועלו יושבי הגטו לרכבת שיצאה לדברצין. שם הקימו הנאצים גטו ענק, ובו ריכזו את יהודי האזור, למעלה משבעים אלף. מגטו דברצין שולחו היהודים למחנה ההשמדה אושוויץ. פעמיים ביום אספו הנאצים כמה אלפי יהודים והעלו אותם לרכבת המוות. עם כל יום שעבר הידלדל מספר היהודים בגטו.

רצתה ההשגחה, ובכל המשלוחים האלה לא נלקח איש ממשפחת פקטה, והאשה וילדיה נותרו בגטו. אחרי שהגטו כמעט התרוקן מיושבי, הועלו כל הנותרים לרכבת בקר, וזו החלה בנסיעה ליעד בלתי-ידוע. היהודים היו בטוחים שגורלם יהיה כגורל אחיהם, ואולם, למרבה הנס, הרכבת עצרה בווינה בירת אוסטריה. סיבת העצירה המפתיעה אינה ידועה. משם הובלו מעיר לעיר וממחנה למחנה, בלי הסבר ברור.

בטבת תש"ה הועברו היהודים, ובהם האם ותשעת ילדיה, למחנה ברגן-בלזן בגרמניה. תנאי התברואה והצפיפות הנוראה הפילו חללים רבים. מנות האוכל היו זעומות, ומצוקת המים הייתה חמורה. רבים מצאו את מותם במחנה, ורבים מתו אחרי השחרור, מתת-תזונה ומחלות.

כנגד כל הסיכויים, בבוא יום השחרור, באייר תש"ה, עמדה האם למשפחת פקטה בשערי המחנה וכל תשעת ילדיה בריאים ושלמים. המשפחה שמה את פניה לעבר היידונגש, כאשר גורלו של אבי המשפחה לא היה ידוע. אודים מוצלים מאש החלו לחזור לעיר, מייחלים למצוא את יקיריהם. רובם גילו, לדאבונם, כי נותרו לבדם בעולם. בכל יום יצאו ניצולים לתחנת הרכבת, בתקווה שאולי מי מבני משפחתם ניצל בנס. בדרך כלל זו הייתה המתנת שווא. גם הרב צבי-אביגדור הלך בכל יום לתחנת הרכבת בצפייה לראות את משפחתו.

את היום ההוא לא ישכח בנו, הרב צבי פקטה, שחגג באותם ימים את בר-המצווה שלו, ומתגורר כיום בקריית צאנו שבנתניה. אביגדור התהלך כדרכו בתחנה, כאשר הרכבת נעצרה. דלת הקרון נפתחה ומול עיניו הקרועות מתדהמה יצאו אשתו ואחריה תשעת ילדיהם, כולם בריאים ושלמים!

הרב צבי-אביגדור פקטה נולד בעיר נירבאטור שבהונגריה. אביו, רבי יעקב, שימש דיין ומורה צדק. כשגדל, נסע לעיר רצפרט (כיום אויפֶהֶרטו), ושם שקד על לימודו בישיבתו של רב העיר, רבי שאול רוזנברג. בשנות לימודיו בישיבה נהג לפקוד את ביתו של הרה"ק רבי שלום אליעזר הלברשטאם זצ"ל הי"ד, בנו השישי של הרה"ק רבי חיים מצאנז זי"ע, והיה סמוך על שולחנו מדי שבת.

כשהגיע זמנו להקים בית בישראל עבר להתגורר בעיר היידונגש שבמזרח הונגריה. המשפחה גדלה, אבל הפרנסה הייתה דלה. בקושי הצליחו ההורים להביא לחם לפיות עולליהם. עם לידת בנו התשיעי החריפה המצוקה הכלכלית של המשפחה. הבגדים היו בלויים והמזון דל. הרב צבי אביגדור חש כי באו מים עד נפש. במצוקתו נזכר באותו צדיק שאליו היה מקורב בבחרותו, ואף ראה במו עיניו את כוחו הגדול לחולל ישועות. הוא גמר אומר לנסוע אל הרבי ולבקש ממנו להעתיר עליו רחמים. בידיים רועדות הניח את הקוויטל שלו על שולחנו של הרבי ואמר: "יפעל נא הרבי ישועה למשפחתי הברוכה, לפתוח לנו את שערי הפרנסה".

הרבי עיין ברשימה הארוכה של שמות בני המשפחה, הרים את עיניו ואמר: "שמע נא, עוד יבוא יום וכולם יקנאו בך...". הרבי לא פירש את דבריו ולא הוסיף עוד דבר. הוא הושיט את ידו לפרידה, והרב צבי-אביגדור עזב את החדר נבוך. רגשות מעורבים מילאו אותו. אמנם לא קיבל את הברכה שציפה לה, ועם זה שמע הבטחה ברורה כי יום אחד יקנאו בו. אין זה דבר של מה בכך. במצבו הנוכחי, הרהר בעצב, אין לאיש שום סיבה לקנא בו...

השוואה הנוראה שטפה את יהודי הונגריה רק לאחר ארבע שנים מתחילת המלחמה, ואולם כשחיות הטרף השתלטו על המדינה, הכל התרחש במהירות. בכ"ד באדר תש"ד נכנסו הקלגסים לעיר היידונגש. הם הטילו מגבלות על תנועת היהודים והחרימו את רכושם. לקראת חג השבועות רוכזו היהודים בגטו שנבנה סביב בית המדרש. הגברים שכוחם במותניהם שולחו למחנות כפייה, לטובת הצבא ההונגרי, ובגטו נשארו בעיקר נשים, ילדים וזקנים. בין הנלקחים היה גם רבי צבי-אביגדור, בעוד אשתו ותשעת ילדיו נותרים לבדם.

בקנאה, נזכר בהבטחתו הפלאית של הצדיק, כי יבוא יום והכול יקנאו בו...

השמועה על משפחה שלמה שחזרה מהתופת הדהימה את כולם. כאשר הבחין הרב צבי-אביגדור באנשים המביטים בו

(אור לישרים)

יהלומים מגדולי ישראל

כעבור תקופה החל אותו רב לפקפק בנחיצות הדבר. חלק מהבחורים לא למדו ברמה גבוהה וכדומה, והטיפול בהם והחזקת הישיבה דרשו מאמץ רב. הוא נכנס לשאול את פי רבינו ה'נחלת דן' זי"ע

"דע לך, כדאי לאדם להחזיק מוסד ולטרוח בו טירחה יתירה, גם אם זה קשה מאד ולכאורה אין לו ענין בזה, וגם אם בסופו של דבר התלמידים רק יהיו שומרי שבת ומניחים תפילין - הכל כדאי". אע"פ שלא נתפרשה שמה של אותה ישיבה, וגם הפרטים קצת שונו, ראוי לציין בשולי הדברים שבסופו של דבר הישיבה היא גידלה בוגרים יראים ושלמים שהקימו משפחות מפוארות בישראל. כך שהחשש התברר למפרע כבלתי מוצדק. אבל ההוראה המרעידה של רבינו נותרה בידינו!

(בשבילי דשא, מודיץ)

מעשה ברב אחד שליט"א באחת מערי השדה, שנזדמנו קבוצה של בחורים לבית מדרשו, למדו בבית המדרש וישנו בחדרים הסמוכים. אותו רב היה דואג להם לאוכל ולמי שיבוא ללמוד איתם. כשהדבר נמשך תקופה ממושכת, החל אותו רב לפקפק בנחיצות ה"ישיבה" הזו, היות שחלק מהבחורים לא למדו ברמה גבוהה וכדומה, ומאידך הטיפול בהם ובהשגת המימון כרוך היה בטירחה יתירה. גם 'נגיעות' של כבוד וכדומה לא היו שם כמובן. אותו רב שליט"א התייעץ עם רבינו הנחלת דן ממודיץ זי"ע.

אמר לו רבינו זי"ע:

יהלומים מגדולי ישראל

להפתעתו של ר' משה, החזן המשיך בנשימה אחת: "שוכן עד מרום וקדוש שמו..." פניו חוזרו וסמקו חליפות. הוא זעם על האורח הזר שלקח ממנו את העמוד! זעם גם על הגבאי שאינו אומר דבר, וכבר עמד לגשת אליו ולגעור בו על החוצפה האימה. אלא שהוא התאזר בסבלנות, והחליט, למרות הכול, לוותר...

זכות השתיקה

פניו של ר' משה לחיבורות וסמוקות חליפות. הוא זעם על האורח הזר שהעז להיכנס לבית כנסת שאינו שלו וגם לקח ממנו את העמוד! הוא זעם גם על הגבאי שאינו אומר דבר, וכבר עמד לגשת אליו ולגעור בו על החוצפה האימה. אלא שהוא התאזר בסבלנות, והחליט, למרות הכול, לוותר...

בעת קריאת התורה, שוב נשנה המחזה. האורח הזר נקרא לעליית שלישי, את עליית רביעי רכש עוד קודם התפילה עבור אחד מידידיו, וגם כיבד את בנו בעליית חמישי... ר' משה זעם כל-כך, בקושי הצליח לכבוש את כעסו. הייתכן כדבר הזה? גם להגיע לבית כנסת זר וגם להשתלט על התפילה כולה ועל העליות בבת-אחת?! למרות זאת, החליט ר' משה לוותר, להבליג, לשתוק, ולו יהיה ויתורו לעילוי נשמת אביו המנוח...

בעליית שיש, 'נזכר' הגבאי וכיבד את ר' משה, ואחר-כך ניגש אליו וכיבדו בתפילת מוסף לרגל היארצייט. 'אז אם הוא כן זוכר

הסיפור הבא התרחש באחד מבתי הכנסת הוותיקים בבני-ברק. ר' משה, מתפלל ותיק בבית הכנסת וחבר הקהילה מזה שלושה עשורים, היה בטוח שהגבאי זוכר היטב ששבת זו היא שבת יארצייט של אביו המנוח ז"ל. לפיכך, אפילו לא טרח להזכיר את הדבר, והיה בטוח שבהגיעו לבית הכנסת, יתפלל לפני העמוד ואף יזכה בעלייה מכובדת.

אלא שבהגיעו לבית הכנסת, נדהם לראות כי לפני העמוד עומד אדם לא מוכר, אורח שאינו חלק ממתפללי בית הכנסת, העומד ומברך בקול את ברכות השחר. 'ניחא', היפך ר' משה בזכותם של הגבאי והאורח גם יחד, 'מן הסתם חשב הגבאי כי אינני רוצה להתפלל אלא מ'שוכן עד' והלאה. אתן לאורח את העמוד עד סיום 'נשמת', ועד אז אמתין' - הרהר.

אולם, להפתעתו הרבה, החזן האורח הזר המשיך בנשימה אחת: 'על כסא רם ונישא, שוכן עד מרום וקדוש שמו...' עתה, הפכו

כשנפגשו המחוננים לעתיד, זיהו זה את זה מאותה שבת יארציט... במעמד האירוסין, ביקש גבאי בית הכנסת לשאת דברים, סיפר את הסיפור המלא ואמר: "התבוננתי באותה שבת באצילות נפשו של ר' משה, הרי רק יהודי כמוהו היה יכול לוותר, לשתוק ולהבליג. אם חלילה לא היה מוותר והייתה פורצת תגרה או מחלוקת - הרי לעולם השידוך הזה לא היה יוצא אל הפועל! ראו נא מה כוחו של ויתור, של הבלגה, של שתיקה מרוממת!"

סיפור זה המופיע בספר 'בפיקודיך אשיחה', מלמד עד כמה הוויתור משתלם, מועיל, בעל יתרון ייחודי. אדם המוותר אינו אדם שאינו יודע לעמוד על שלו, הוא לא אדם עלוב כביכול.

ההיפך הוא הנכון: הוויתור מעצים, מעורר כבוד, נותן השראה, מחולל טוב. ולימים - תמיד ייחשף עד כמה השתלם, ועד כמה העניק טובה למוותר!

(המבשר תורני)

שיש לי יארציט' - הרהר ר' משה, מדוע לא אמר לאורח הזר שאני אמור להתפלל גם שחרית? מדוע נתן את העמוד בשחרית ואת רוב העליות לאנשים זרים?

למרות הרהורו זה, הוסיף ר' משה לשתוק באצילות וגבורת רוח. הוא ניגש לעמוד לתפילת מוסף, ולאחר התפילה הסביר לו האורח בפשטות שבבית הכנסת שלו יש חיוב קבוע, ולכן ביקש לבוא להתפלל כאן - עקב היארציט של דודתו שנפטרה ללא ילדים. ר' משה 'הכריח' את עצמו לקבל את ההתנצלות הרפה למרות שאינה מוצדקת, שהרי הוא קודם לאורח הן בשל קביעותו והן בשל תוקף ה'חיוב' שלו - יארציט של אביו, לא של דודתו. בכל זאת החליט ר' משה לוותר, להבליג, לשכוח...

ויהי לתקופת הימים, כעבור כשנתיים, הוצע לר' משה לקחת כחתן את בנו של האורח. בתו של ר' משה הייתה כלילת המעלות, ואף בנו של האורח הזר ש'גנב' לו את העמוד - היה בחור שהכול גומרים עליו ההלל. ר' משה כלל לא ידע את שמו של האורח, ורק

על דא ועל הא

באמצע השבוע נגש אלי ידיד והחל מגלגל עמי דברים בעניני שידוכים. "כדאי לך לברר על בחור פלוני", אמר, ולמרבה הפלא נקב בשמו של הבחור שסעד אצלי בשבת האחרונה...

גם בהסתר הפנים של דורנו, הקב"ה השאיר 'חלון' קטן שדרכו ניתן לראות השגחה פרטית בגלוי!

האחרונה, והוא אכן עשה עלי רושם של בעל מדות, אך ברצוני גם לברר מעט יותר. השדכן נתן לי את שם של החברותא שלו כדי שאוכל לברר אצלו.

בדרך כלל יש לי מנין קבוע שבו אני מתפלל בימי שישי, באותו יום משום מה החלטתי להקדים קצת את תפילתי והלכתי להתפלל במנין אחר. הגעתי כרבע שעה לפני תחילת התפילה והתכוננתי לתחילת התפילה. בשולחן שלידי נעמד בחור שגם הוא התכוון לתפילה, הבטתי על תיק התפילין שלו וראיתי את שמו של החברותא של המיועד - עליו המליץ השדכן שאברר אצלו על הבחור.

שאלתי אותו: האם אתה מכיר את בחור פלוני, והוא סימן לי שאכן הוא מכיר, אך אינו רוצה לדבר לפני התפילה, ולאחר התפילה ידבר עמי. בסיום התפילה דברתי אתו כעשרים דקות, שמעתי מכלי ראשון שבחים רבים ונכרים דברי אמת, על התמדתו ועל עומק הבנתו ומעל לכל מידותיו המיוחדות מאד.

כשסיים לדבר עמי, אמר לי כבדרך אגב: "ממש מעניין, אני כבר לומד כאן בישיבה הסמוכה כשנתיים, ומעולם עוד לא יצאתי להתפלל תפילת שחרית מחוץ לישיבה, היום היה לי אונס גדול שלא יכולתי להתפלל בישיבה והייתי צריך להקדים את תפילתי, ופעם הראשונה שהתפללתי מחוץ לישיבה".

ידוע בשם מרן החזו"א, שאפילו שבדורנו יש הסתר פנים גדול, בכל אופן הקב"ה השאיר חלון קטן דרכו אפשר יהיה לראות את ההשגחה פרטית בגלוי - בשידוכים!

סיפר לנו יהודי שזה עתה אירס את בתו ולא מפסיק להתרגש מהתגלות נפלאות דרכי ה', כי דברי החזו"א עלו ובאו באופן נדיר עם ההשגחה הפרטית של ניהול השידוך. ומעשה שהיה כך היה: "במשך השבוע אמר לי אחד מחברי הכולל כי הוא מתעתד לקיים 'קידוש' לרגל הולדת בתו בשבת בבית מדרש פלוני. בשבת לאחר תפילת שחרית הלכתי לשם עם בני, ואז התברר לנו שזו היתה טעות, ולא היה כל קידוש. כשחזרתי לביתי סיפר לי בני הבחור, כי הוא פגש שם בבית המדרש בחור, שהוא מכיר אותו קצת, והבחור סיפר לו שהצולנטן בישיבה נשרף ואין לו היכן לאכול. אמרתי לבני: למה לא אמרת לו שיבא אלינו הביתה, לך תקרא לו שיאכל עמנו את סעודת השבת. הוא אכן בא לביתנו, וראיתי שהבחור, שהכרתיו כילד - גדיים נעשו תיישים - הוא בעל מדות והליכות דרך ארץ.

באמצע השבוע נגש אלי ידיד והחל מגלגל עמי דברים אודות בתי שזה כבר זמן שומעת 'שידוכים': כדאי לך לברר על בחור פלוני, אמר, תוך כדי שהוא נוקב בשם הבחור שאכל אצלי בשבת, בלא שידע מכך דבר. אמרתי לו: הבחור אכל אצלי בשבת

לי בעיה ללכת לישיבה ולברר עליו, אבל הרגשתי ממש קירבת אלוקים, שהקב"ה זימן לי את הכל לידי, כדי שאראה בחוש שבשידוכים אין הסתרה ויש גילוי אלוקות.

(משנתה של תורה פנחס תשע"ז, באדיבות מערכת 'ווי העמודים')

ראיתי ממש יד ה' מכוונת. אנחנו כבר זמן רב מחכים לשידוך עבור בתי, והנה ברגע הנכון [שדרך אגב, הבחור התחיל לשמוע שידוכים רק באותו שבוע], הקב"ה זימן לי את הבחור לסעודת שבת, שאוכל להתרשם ממנו באופן אישי, וגם סידר לי את החברותא שיגיע עד אלי, שאוכל לברר עליו בנחת. לא שהייתה

פרשת השבוע

אירע לא פעם שהביאו לאדמו"ר רבי משה מרדכי מלעלוב זי"ע חפצים מירושת זקנו, אך הוא לא אבה לקבלם ותמיד היה פוטר את מי שהביא לו את החפץ, בשאלה: "מהיכן יש לך את זה?"

שיחה מיוחדת עם הגה"ח רבי מרדכי גלבשטיין, נאמן ביתם של אדמו"רי לעלוב זי"ע ויבלחט"א, על זהירותם בענייני ירושה והלכותיה

שום שאלה של גזל חלילה וחס".

ממשיך הרב גלבשטיין ומספר: "סיפורים מעין אלו ראיתי גם אצל בנו, הרבי זצ"ל רבי שמעון נתן נטע מלעלוב, שהיה נזהר מאוד בירושה שהותיר אחריו אביו, שלא ליהנות משום דבר שלא התחלק כראוי בין כל האחים.

"זכור לי היטב שבתקופה הראשונה לאחר פטירת אביו, קרה כמה פעמים שהרבי זצ"ל היה צריך יין או מיץ ענבים לקידוש ולהבדלה, ובבית היה בקבוק מיץ ענבים ביתי שלא היו עליו תגיות. הגבאים הציעו לרבי להשתמש בו, אבל פעם אחר פעם הוא מיאן להשתמש בבקבוק הזה, והיה מתאמץ למצוא בקבוק אחר.

"הסובבים את הרבי חשבו שאולי הוא לא רוצה להשתמש בבקבוק הזה כי אין עליו תגיות, והוא חושש לעניין של הכשרות. אמרו לו שאין מקום לחשש כי מדובר ביין שנרכש מיהודי תלמיד חכם מופלג שמכין את היינות בהקפדה יתירה על ההלכה, אבל הרבי השיב במתק לשונו: "הבקבוק הזה הוא ירושה, הוא שייך לכל האחים. איך אני יכול להשתמש בו בלי לקבל את רשותם?...". "בשנים הראשונות התגורר הרבי זי"ע בבית אביו, ולפני פסח היה צורך להשתמש בכלי פסח שהותיר אחריו אביו. הרבי כתב מכתב לכל אחיו, בו הודיע להם שיש בידי את הכלים של האבא זצ"ל, וביקש מהם שיואילו לבוא ולקחת כל אחד כפי חלקו, המגיע לו, או שיודיעו לו שהם מוחלים לו בלב שלם על חלקם, כדי שהוא יוכל להשתמש בהם בפסח ללא חשש.

"מקרה דומה אירע לפני סוכות, כשבבית האבא נשאר סכך לסוכה, והרבי דאג לפני סוכות לשלם לכל אחד מהאחים על הסכך סכום ששיער לפי שוויו ושחילק אותו בין כל האחים, כדי שלא יהיה בירושה חשש קל שבקלים, למרות שהיה זה סכך ישן שערכו לא היה רב".

כְּנֵן בְּנֵי צִלְפַּחַד דְּבָרְתָא, נָתַן תַּתְּנֵן לָהֶם אַחֲזַת נַחֲלָה בְּתוֹךְ אַחֵי אֲבֵיהֶם (במדבר כז, ז)

כשנפטר כ"ק מרן אדמו"ר רבי דוד צבי שלמה מלעלוב זי"ע, א, בה' אלול תרע"ח, נותרו חפצי הקודש אשר שימשו אותו ללא השגחה מספקת. בנו ממשיך דרכו, הרה"ק רבי שמעון נתן נטע מלעלוב זי"ע, א, שהיה באותן שנים בפולין, ואילו בירושלים שהו באותה עת שני בניו ובתו האחת של רבי שמעון, שהיו צעירים לימים ולא יכלו לשמור על הירושה כראוי.

לא עברו ימים מרובים ומכל חפצי הקודש לא נותר שריד ופליט, והירושה כולה נלקחה בידי אנשים שביקשו לשמר לעצמם את חפציו של אותו צדיק.

כשנתיים מאוחר יותר שיגר רבי שמעון נתן נטע מכתב לדודו רבי אלתר מסוסנוביץ זי"ע, א, בו הוא מתנה בפניו את צערו על כך שמכל חפצי אביו לא נותר לו דבר, אבל הוא מוסיף שזה עתה הוא פגש את בנו הבחור הרה"ק רבי משה מרדכי זי"ע, א, שהתחנך על ברכי אביו הגדול: "כשראיתי את ה'ירושה' שהותיר לי, את בני היקר", כתב רבי שמעון לדודו, "נחה דעת".

"על המכתב הזה שמעתי מפי החסיד הישיש הרה"ח רבי שמאול אהרן וובר", מספר הרב גלבשטיין, "הוא ראה בעצמו את המכתב".

שנים רבות לאחר מכן, אירע לא פעם שהביאו לנכד רבי משה מרדכי חפצים מירושת זקנו, אך הוא לא אבה לקבלם בשום אופן, ותמיד היה פוטר את מי שהביא לו את החפץ בשאלה: "מהיכן יש לך את זה".

"הרבי היה חושש לקבל את חפצי הירושה כי היו להם עוד יורשים מלבדו, ועל כן העדיף להתרחק מכל חפץ שהיה עליו שאלה של בעלות, ושלא היה ברור לו במאת האחוזים שאין עליו

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?   שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

החרמתי מתלמיד הפין ששיחק בו באמצע השיעור, וכעת בסוף השנה אני רוצה להחזיר לו חדש - האם מותר?

חדש. אולם אם דרכו להשתמש בחפצים שלוקח, ובסוף שנה מחזיר חפצים חדשים הרי זו הלוואה רגילה, וכל תוספת אסורה, ואם החפץ החדש שווה יותר מהחפץ הישן יש בזה איסור. ואם הוא משתמשת בחפצים עצמם ומחזיר אחר כך אותם חפצים, וכגון בדברים שאינם אוזלים כשמשמשים בהם, אין זה הלוואה אלא שאלה, ובשאלה מותר להחזיר יותר, ועל כן אפי' אם נתייקר החפץ בינתיים מותר לו להחזיר ואין בזה חשש רבית. אולם אם מצד תקנון בית הספר אין המורה צריך להחזיר כלל את החפצים שלוקח מהתלמידים, אם כן אפי' באופן שהוא נוהג לפנים משורת הדין ומחזיר את החפצים מותר לו להחזיר חפצים חדשים, כיון שאינו מחוייב להחזיר מה שלוקח, אין כאן הלוואה, אלא מה שמחזיר הוא מתנה בעלמא ומותר לו לתת כמה שרוצה.

(הגאון רבי פנחס וינד שליט"א, גיליון 'ריבית הלכה למעשה' פנחס תשע"ח)

שאלה: הרבה פעמים קורה שאני מוכרח לקחת מתלמידים חפצים שמשחקים בזה בשעת השיעור וכדו', ודרכי בסוף השנה להחזירם לתלמידים. והנה עכשיו נאבדו לי כמה חפצים, ורוצה אני להחזיר להם חפץ חדש, האם יש בזה איסור רבית, בזה שאני מחזיר חפץ הווה יותר מהישן שנלקח מהם?

תשובה: יש בזה כמה אופנים: א. אם לא השתמש בחפצים, מותר להחזיר חדש. ב. אבל אם דרכו להשתמש בחפץ, ובסוף שנה קונה חפצים חדשים, אסור להחזיר חפצים חדשים. ג. אם משתמש בזה ואחר כך מחזיר אותו חפץ, אין בזה איסור אפי' אם מחיר החפץ נתייקר. ד. ואם מצד כללי בית הספר אין מחזירים כלל את החפצים שלוקחים, והוא נוהג לפנים משורת הדין ומחזיר את החפצים, מותר לו להחזיר אפי' חפצים חדשים.

סברת הדברים: אם אינו משתמש בזה, לא נקרא הלוואה אלא פקדון, ואין בזה איסור רבית, ומותר אם כן להחזיר אפי' חפץ

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדרך היומי

כיצד האדמו"ר מסאטמאר זצ"ל עודד חולה?

כתובות דף ו

מקלקל הוא

גדול מזה...

הרבי מסאטמר התענין על סוג מחלתי וספרתי לו על הבדיקות השונות שעברתי ושהרופאים טרם קבעו את הדיאגנוזה. על זה אמר לי הרב טייטלבוים בשם גדול אחד, שישנם שני רופאים: הקב"ה, כמו שנאמר 'אני ה' רופאך'. ורופא בשר ודם שכתוב אצלו 'ורפא ירפא'. מה ההבדל בין שני הרופאים הללו? כשהקב"ה כביכול מרפא, אז באה הרפואה בפעם אחת, אבל אצל רופא בשר ודם לפעמים הוא גם מקלקל וזקוק אח"כ לרפא מה שקלקל, לכן כתוב "ורפא ירפא".

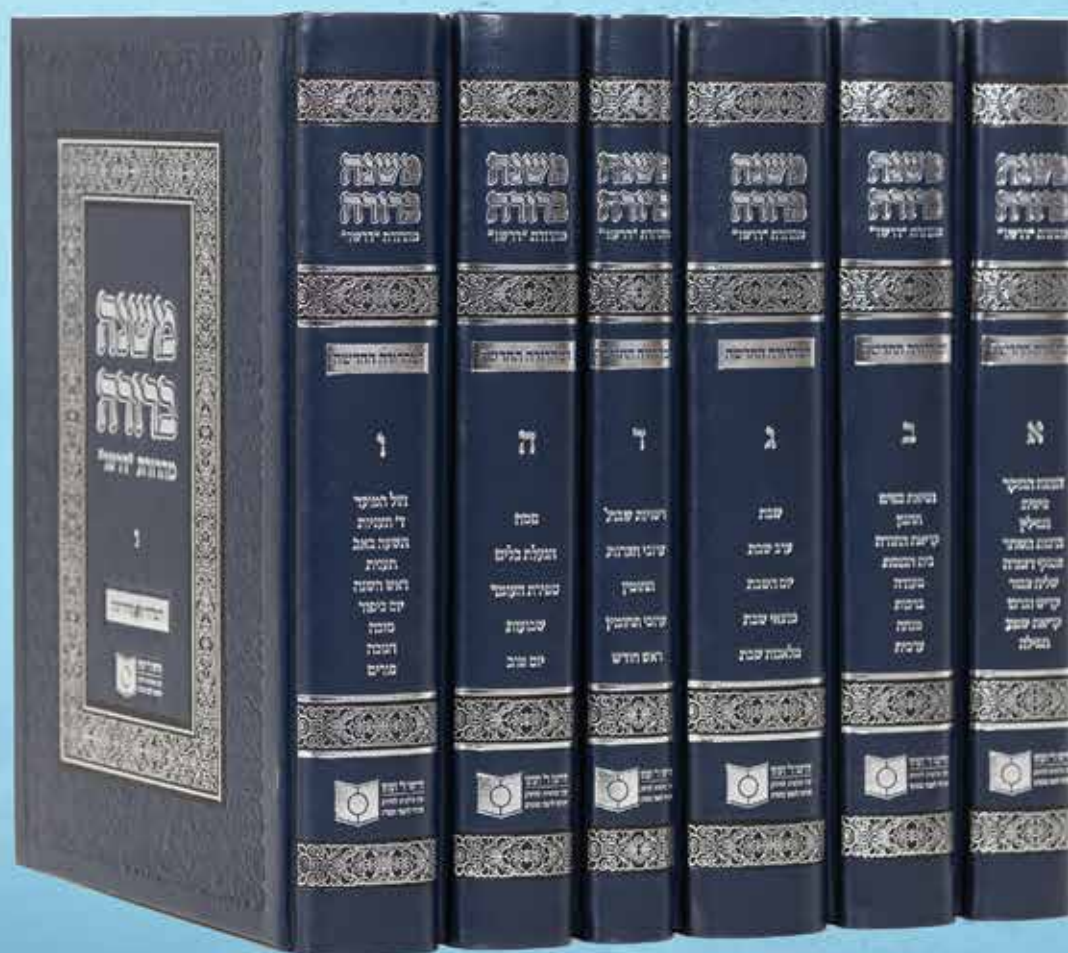
(לאור הנר)

בספר "עולמו של אבא, מספר הרב מילר: נפגשתי עם האדמו"ר מסאטמר מספר פעמים באספות של רבנים ובפעם האחרונה בשנת תרצ"ה, כששכבתי על ערש דוי בבית החולים היהודי בעיר קלזנובורג.

הרבי בא לבקרני עם הפמליא שלו, כמובן שלא עסקנו בנושאים של הקהלות האורתודוקסיות בטרנאנסילבניה, אלא ניהלנו שיחה בדברי תורה. הייתי אז בסך הכל בגיל 55. מחלתי החמירה עד שהרופאים אסרו עלי לנסוע ולהשתתף בחגיגת הכרתו כרב וחתונת בני היקר ר' עמרם ישי הי"ד, שהתקיימה בכפר מעזוטעלעגד שע"י גרוסווארדיין. אז לפני תקופת השואה חשבתי כי אין לאב כאב יותר

סטים משנה ברורה במחיר מסובסד למוסדות

אנו שמחים להודיע כי הצלחנו להשיג סבסוד
למכירת סטים משנה ברורה למוסדות תורניים בלבד
מחיר לכל סט 199 ש"ח בלבד

המכירה אך ורק לבתי מדרשות ומוסדות ולא לפרטיים, והכמות מוגבלת

המעוניינים יש לכתוב את פרטיכם למייל leib1964@gmail.com

ונחזור אליכם בהקדם

מעשה באשה ששמעה נערות מדברות בגנות אחת מחברותיהן שהתארסה. פנתה אליהן ואמרה: "אני מודה לכן על הדברים, החתן הוא בני ואני הולכת לשכנע אותו לעזוב את השידוך"...

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

ללמד זכות: אם בא אחד להתלונן על מה שפלוני עשה נגדו, והוא מכיר במספר שאם יאזין לו יוכל להרגיעו וכך הוא לא ימשיך לספר זאת, מותר לו לשמוע, וכמובן, לא להאמין אלא רק לחוש. בביאורים ומוספים מביאים, כי גם אם על ידי הקשבתו יצליח להרגיעו רק במקצת, וכגון שחשב לפרסם זאת ברבים, ועכשיו אחרי ששמע אותו, לא יפרסם ברבים אלא רק לכמה מחבריו, כתב הגר"ש דבליצקי (קב ונקי תשס"ו) שדברי ה'חפץ חיים' נאמרו גם באופנים אלו כיון שסוף סוף יש תועלת בכך.

דוגמה מעניינת לשמיעת לשון הרע עם תועלת מהסוג האמור, מביאים בביאורים ומוספים בשם הגר"י זילברשטיין (חשוקי חמד בכורות כא, ב), שסיפר מעשה שהיה באשה שישבה באוטובוס ושמעה שתי בנות המדברות לשון הרע על אחת מחברותיהן שהתארסה אמש, ודיברו כמה מסכן הוא החתן שהתארס איתה וכו'. פנתה אליהן האשה ואמרה: "אני מאד מודה לכן על הדברים, החתן הוא בני, ואני הולכת לספר לו את הדברים, ואשכנע אותו לעזוב את השידוך"... הבנות נבהלו מתוצאת דיבורם ופרצו בבכי מר, וניסו לומר עד כמה הגזימו ושאינן אמנות בדבריהם. ואז אמרה להן: "דעו לכן שהחתן אינו בני, וכל כונתי היתה ללמדכן עד כמה חמור איסור לשון הרע ועד כמה יכול הוא להזיק". והביא שם, שכיון ששמעה האשה את הדברים בשביל שתוכל אח"כ להוכיח את הבנות, היה מותר לה להמשיך ולשמוע, וכן לא היתה צריכה להפסיקם קודם.

בסעיפים הנלמדים היום נותן ה'חפץ חיים' מעין מדריך מעשי כיצד להינצל משמיעת וקבלת לשון הרע: אם בא אליו אדם ורוצה לספר לו על חברו, ישאלנו תחילה: האם הענין הזה יהיה נוגע לי על להבא? או שאוכל לתקן הדבר בתוכחה וכדומה? אם התשובה חיובית, מותר לו לשמוע, אך לא להאמין אלא רק לחוש. אולם אם הוא מבין מתשובתו של הלה כי לא תהיה לו כל תועלת מהשמיעה, או שהוא מבין כי אין בסיפורו אמת והם רק דברי חירופין וגידופין בעלמא, אסור לו אפילו לשמוע.

מוסיף ה'חפץ חיים', כי לפעמים אפילו מצוה לשמוע, וכגון, שעל ידי שישמע את הענין בשלמות יוכל להראות למספר והשומעים שהמעשה לא היה כך, וכיוצא בזה שאר ענייני זכות. בהגה"ה כותב ה'חפץ חיים' עוד, כי ענין זה הוא עצה למי שנכשל באיסור שמיעת לשון הרע, שמיד יחפש עליו בכל כחותיו זכות בפני המספר, וישתדל להוציא מה שיש בלבו עליו, ועל ידי זה יתקן את האיסור למפרע. [כלומר, את איסור שמיעת לשון הרע, שהרי הוברר למפרע שעל ידי ששמע הוציא מלבו של המספר את הגנות ומונע ממנו להמשיך ולהיכשל]. אמנם, אם הוא מכיר את רוע טבעו של המספר, שכל מה שיכריעהו לכף זכות הוא יגנהו יותר, בוודאי עדיף שישתוק, ורק אחרי שהמספר ילך מצוה שיסביר לפני שאר השומעים את כל הענין לזכות וישתדל להוציא מלבם הגנות.

ואופן נוסף שבו מותר לשמוע לשון הרע, ואפילו אם לא יוכל

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

תכין עצמך לכבוד שבת

קבל את 'גיליון 'לקראת שבת' שכבש את העולם היהודי
אצלך בתיבת המייל לפני כולם כל יום חמישי

סיפורים ופנינים מרתקים מחייהם של רבותינו הקדושים

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

מה פשר השיער המבצבץ מנקב התפירה בתפילין של ראש?

קקשירת חוט סביב איגרת; ויש אומרים, שצריך לכרוך את השיער מספר פעמים עד שיעמוד מאליו ללא קשירה. ובתפילין של ראש, יש להשחיל מעט מהשיער שכורכים בו את פרשת והיה אם שמוע, בנקב התפירה שבין ה'תא' של פרשה זו, לבין התא שמצידו הימני (לעומד מול התפילין). ויש להקפיד מאוד, שאורך השיער המבצבץ לא יעלה על 'שעורה' (9-11 מ"מ, לשיטות השונות).

[שו"ע לב, מד, ומשנ"ב רה, רי, ריא וריב; ביאורים ומוספים דרשו, 243-244]

הלכה למשה מסיני, לכרוך כל אחת מפרשיות התפילין בשיער של בהמה טהורה, או חיה טהורה; ויש לעשות זאת לשם קדושת תפילין, ואם לא כרכן בשיער, התפילין פסולות. ולכתחילה יש להשתמש בשיער של עגל - ואף לצורך עור ה'פְּתִים' והרצועות יש להעדיף עור של עגל - כדי שיזכור האדם את חטא העגל ועונשו, ויִמְנַע מלחטוא, וכן כדי לכפר על חטא זה. ובנוגע לצורת הכריכה - יש אומרים, שצריך לקשור את השיער

האם צריך לכרוך את הקלף של הפרשיות בקלף נוסף?

בקלף, ניתן להקל כדעת רוב הראשונים, ולהניח תפילין אלו בברכה. ונחלקו הפוסקים לפי דעת הרמב"ם - האם כריכת השיער היא מעל הקלף והמטלית, או להיפך. וכתב הרמ"א, שיש לנהוג כשתי הדעות, דהיינו לכרוך את הפרשה בשלוש שכבות: שיער, קלף, ושיער, כך שתהיה כריכת שיער גם מעל כריכת הקלף, וגם מתחתיו.

[שו"ע לב, מד, משנ"ב רה, רו, רז ורט, וביה"ל ד"ה וכוּרְכָם; ביאורים ומוספים דרשו, 247]

לדעת הרמב"ם, על פי הירושלמי, בנוסף על כריכת השיער הנ"ל, ישנה הלכה למשה מסיני לכרוך את הפרשה בקלף העשוי מעור בעל חי טהור, או בַּבָּד, המכונה 'מטלית'. אולם, רוב הראשונים מפרשים את דברי הירושלמי באופן אחר, ולדעתם אין הלכה כזו; וכך היה מנהג אשכנז בזמנם, שלא לכרוך את הפרשיות בקלף ולא במטלית. ורבותינו בעלי השולחן ערוך הכריעו לנהוג כדעת הרמב"ם, אך בדיעבד, אם ניתן להשיג רק תפילין שפרשיותיהן אינן כרוכות

על איזה חלק בתפילין נאמר "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ"?

וכמו כן, יש להקפיד שה'קְנִים' הפנימיים של האות יגעו בתחתיתה. ויש אומרים, כי דין זה הוא רק באות ש' בעלת שלושת הקנים, אך באות ש' בעלת ארבעת הקנים (ראה תקציר לאתמול) - אדרבה, יש להקפיד שהקנים הפנימיים לא יגעו בתחתיתה. וכמו כן, לדעה זו, יש לעשות את הקנים של אות זו בקו ישר, ולא בצורת האות ו' או י' המשמשת בדרך כלל לצורת הקנה הפנימי של האות ש'. ובדיעבד, ניתן לסמוך על דעה זו.

[שו"ע לב, מג, משנ"ב קצח-ה, וביה"ל ד"ה וכן, ד"ה צריך וד"ה שגם]

בפרשת כי תבוא נאמר: "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ", ואמרו חכמינו ז"ל בגמרא: "אלו תפילין שבראש". ופירשו הפוסקים, שהדברים אמורים על שתי האותיות ש' שמשני צידי ה'פְּתִית': 'שֵׁין', ראשי תיבות ש'ם י'קוק נ'קרא. ולכן, יש לעשות אותיות אלו באופן שכל האות תִּרְאָה על פני גובה הבית, ואם חלק מהאות נמשך למטה ו'שוכב' על ה'תְּנוּרָא' - באופן שהחלק שנותר עומד בגובה הבית אין בו צורת ש' - יתכן שהתפילין פסולות.

אתמול למדנו

* הלכה למשה מסיני, ליצור בְּבֵית' התפילין של ראש שתי אותיות ש' - האחת, בעלת שלושה קנים, בימין הַבֵּית, דהיינו בימינו של האדם כאשר הן מונחות על ראשו; והשנייה בעלת ארבעה קנים, בשמאל הבית. ויש להוציא את האות באופן הדומה לכתיבה, ולא באופן של 'חק תוכות'.
* לכתחילה, יש להקפיד שרוחב ה'תתּוֹרָא' של התפילין ינוע בין שתי 'אצבעות' לארבע אצבעות. ואם רוחבן כאצבע או פחות מאצבע, הן פסולות. ובנוסף על הפסול מחמת עצם רוחב הַבֵּית', קיימת בעיה חמורה בתפילין הקטנות - שמרוב קוטנן נכתבות פרשיותיהן שלא כהלכה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה הקשר בין חוטי הציצית לבגדי הכהונה?

לשם מצוה. ובדיעבד, אם אותו אדם שטווה את החוטים לשם מצוה, המשיך ושזרם, ושכח לומר שעושה כן לשם מצוה - השזירה כשרה, משום שהאמירה שבתחילת הטויה, שהיא נעשית לשם מצוה, מועילה להחשיב את כל תהליך יצירת חוטי הציצית כאילו נעשה בפירוש לשם מצוה.

[שו"ע יא, ב, משנ"ב יד-טו, וביה"ל ד"ה וצריכין, וד"ה לשמן; ביאורים ומוספים דרשו, 20]

חכמינו ז"ל דרשו מפסוקי התורה, שחוטי הציצית טעונים שזירה, דהיינו שכל חוט מארבעת חוטי הציצית שבכל כנף, יהיה שזור בפני עצמו משני חוטים, (או משני חלקי חוט אחד שקיפלוהו לשנים), לפני קשירתם יחד לכנף. ומצוה מן המובחר, שכל חוט יהיה שזור משמונה כפולות, כצורת השזירה של בגדי הכהונה, שכל חוט היה מורכב משמונה חוטים שנשזרו יחד. וצריך לומר בתחילת השזירה, שהיא נעשית

הלוח היומי

י"ג בתמוז | רבי משה ב"ר נפתלי הירש (סופר) רבקה"ש זצ"ל, מוילנא, בעל באר הגולה, כללי הוראה ועוד

יארצייט:

תל"ב: רבי משה ב"ר נפתלי הירש (סופר) רבקה"ש זצ"ל, מוילנא, בעל באר הגולה, כללי הוראה ועוד.
תקל"ה: רבי אריה לייב ב"ר מרדכי הלוי אפשטיין זצ"ל, אב"ד קניגסברג ועוד, בעל הפרדס, אור השנים ועוד.
תקע"ב: רבי יעקב ב"ר אברהם פיתוסי זצ"ל, מתונים, בעל ברית יעקב, מראה האופנים, ירך יעקב ועוד.
תק"פ: רבי מרדכי ב"ר יחיאל מיכל (מזלוטשוב) זצ"ל, האדמו"ר מקרמניץ.
תקפ"ד: רבי דוד שיף זצ"ל, מקריפטש.
תש"י: רבי דוד ב"ר מנחם נחום טברסקי זצ"ל, האדמו"ר מרחמסטריווקא.
תשס"א: רבי שלום צבי ב"ר בן ציון הכהן שפירא זצ"ל, בעל המאור שבתורה, משגי' בישי' אור התורה ב"ב.
תשע"ג: רבי יששכר דב ב"ר יהודה זונדל הגר זצ"ל, מסאווראן.

התחזקות יומית

ההשקפה הנכונה על חובת ההשתדלות

בביתו של הרב מבריסק, היה חסר פעם עשירי להשלים מנין לתפילת מנחה. אמר רבינו לבנו הג"ר רפאל: "נראה לי שצריך לצאת החוצה..." ותיכף הוסיף "הנך חושב שאתה בצאתך תביא את העשירי, אין זה כך, מחפשים במקום אחד, ומוצאים מן העבר השני... אלא שצריכים לצאת..."

(עובדות והנהגות לבית בריסק ח"א עמ' עה)

בעת שאנו עוסקים בהשתדלות לפרנסה נשתדל לזכור שאין ההשתדלות מביאה את הפרנסה, אלא שה' גזר שמוטל עלינו להשתדל והפרנסה מגיעה מאיתנו ית'

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il